"מתי צריך להגיש את התרגיל?"
תפקיד המרצה
בפיתוח מיומנויות למידה

ד"ר ענבל צרפתי-ברעד

היחידה לקידום איכות ההוראה והלמידה
אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

מה הקושי העיקרי שנתקלת בו בעבודה עם סטודנטים וסטודנטיות?

הסטודנטים
לא יודעים איך ללמוד!

All images in this presentation are from www.freepik.com

"הם לא יודעים איך ללמוד..."

מה זה אומר?

למה זה התפקיד שלנו?

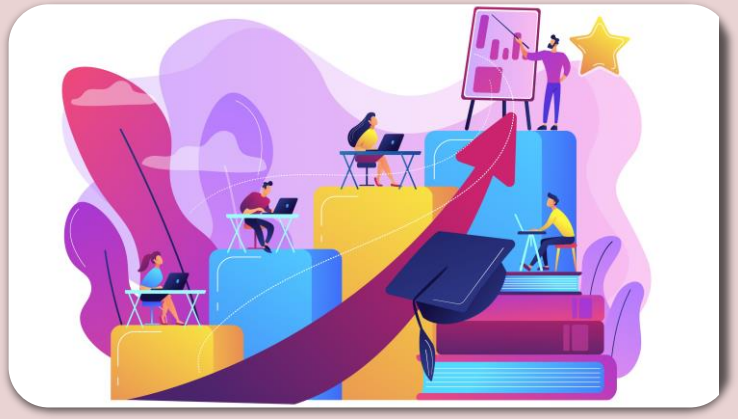

איך אנחנו יכולים ויכולות לעזור?

מה זה ללמוד?

www.wooclap.com/SKILLSBGU

מה זה "ללמוד"?

לא מבינים שלמידה מחייבת נדבכים של הבנה וחייבים להבין את היסודות טרם ההתקדמות הלאה

♥ 3

Learn throughout the semester and not just before the exam

♥ 2

לנהל את עצמם, לנהל את כל מכלול הלמידהכלומד עצמאי. להיות לומד אקטיבי

הם מתקשים מאוד לכתוב - לבנות דיון שיטתי

♥ 3

לקרוא מאמר. להוציא ממאמר טענה מרכזית.

♥ 2

לארגן את המשימות

♥ 1

לקשר בין נושאים שונים

♥ 3

לפתח מיומנויות קריאה

♥ 2

אין יכולות של חשיבה דידקטית קוהרנטית או הכרה של הצורך בכך

♥ 1

לחפש תשובות באופן עצמאי

♥ 4

להתמודד עם משימה בלי הנחיות מפורטות לכל פעולה קטנה בדרך

♥ 2

להנות מהלמידה

♥ 1

להימנע מהסחות דעת גם בזמן השיעור

לשאול את עצמם שאלות מעבר למה שאני שאלתי

♥ 4

לחשוב על טענה מרכזית. ליישם את החומר הנלמד על עולם תוכן דומה

♥ 2

להכיל תסכול שהוא לעיתים חלק מתהליך הלמידה

♥ 1

להגיד מה דעתם האישית על טענה / מאמר

"הם לא יודעים איך ללמוד..."

מה זה אומר?

למה זה התפקיד שלנו?

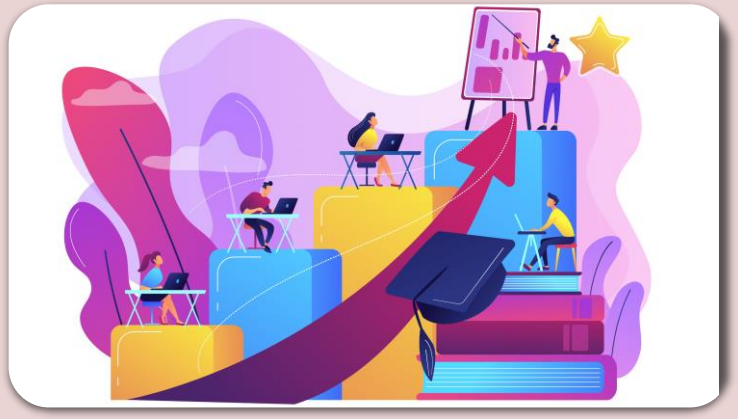

איך אנחנו יכולים ויכולות לעזור?

תפקיד המרצה בפיתוח מיומנויות למידה

מתי לומדים "איך ללמוד"?

מי מלמד "איך ללמוד"?

האם זה תפקידה של האקדמיה?

אילו ברירות יש לנו כמרצים?

"הם לא יודעים איך ללמוד..."

מה זה אומר?

למה זה התפקיד שלנו?

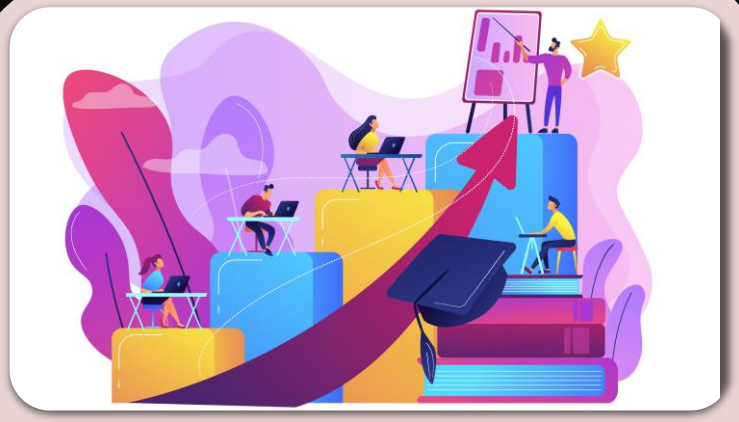

איך אנחנו יכולים ויכולות לעזור?

איך אנחנו יכולים ויכולות לעזור?

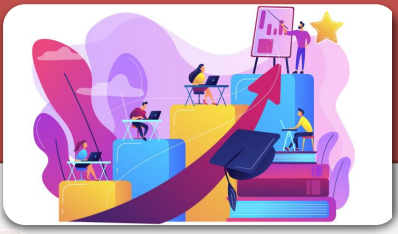

מה הסטודנטים
והסטודנטיות צריכים לעשות
על מנת לעבור את הקורס
שלך בהצלחה?

www.wooclap.com/SKILLSBGU

איך אנחנו יכולים ויכולות לעזור?

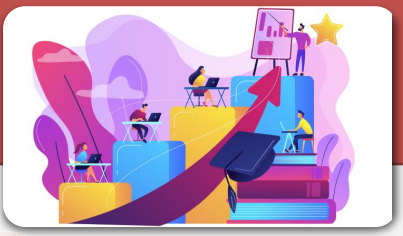

לחשוב על היישומים היומיומיים של החומר הנלמד

לקרוא את החומר, המאמרים. לא את הסיכומים

לשאול שאלות במהלך השיעור לגבי דברים לא ברורים

וסלקרוא את הסילב-ס

להבין רציונל

להגיע לשיעורים, כי מתרגלים בהם צורת חשיבה

השתתפות בשיעורים ובדיונים, ביצוע מטלות הקריאה באון אקטיבי וביקורתי

If you don't understand something, ask questions or come to office hours

לקרוא את מאמרי החובה

לקרוא את הוראות המשימות לפני שמבצעים אותם

לחזור על החומר לפני השיעור

להיות נוכחת בשיעורים, להקשיב ולכתוב נקודות חשובות במהלך ההרצאה. להדפיס את החומרים ולהכין את מהטלות. לעשות חזרה

להשתתף בשיעורים

ללמוד לעבוד עם מאגרי מידע בסיסיים ותכנות מחשב בסיסיות

להקשיב ולא לסמוך על מצגות

להיות מוכנה לעבוד קשה; לנסות ולהפנים את העקרונות שעולים מהשיעור ומהקריאה

להתחיל מהלהבין כל דבר שנאמר/נעשה בהרצאות ללא הנחות

www.wooclap.com/SKILLSBGU

5 דברים שהסטודנטים לא יודעים, ואחד שאנחנו שכחנו...

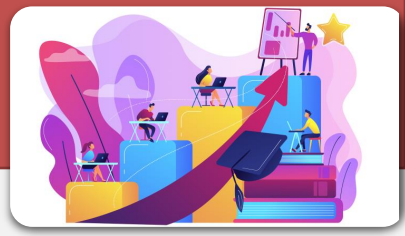

"מתי צריך להגיש את התרגיל?"

סמן פנימי/חיצוני – האם הגעתי לרמת הידע/ההבנה הנדרשת?

- הדגש הוא על התוצאה – תרגיל פתור.

- האם באמת פתרון התרגילים הוא אינדיקציה לידיעה ולהבנה של החומר?
  - אשליה של למידה – "פתרתי את התרגיל אז אני יודע את החומר".
  - איך פתרת?
    - לבד/בקבוצה?
    - נעזרתי בפתרון קיים?
    - שאלה חדשה/חזרה על שאלות ישנות?
  - איך הסטודנט יכול לסמן לעצמו שהגיע לרמת הידע וההבנה הנדרשת?

מתי למדתי מספיק?

איך אדע שבאמת הגעתי לרמת הידע וההבנה הנדרשת?

עבודה אישית

התבססות ישירה על התשובון

- עבודה במקביל לתשובון (פתרון מלא/מחוון)

בדיקה

- עבודה עצמאית ואז בדיקה מול תשובון קיים (תשובה סופית/שורה תחתונה).

הגנה/הבנה

- עבודה עצמאית ללא תשובון להשוואה
- האם אני יכולה להגן על דרך החשיבה שלי?

- כללי - **<u>האם הסטודנטים מבינים מה הסטנדרט שהם שואפים אליו?</u>**

- לדוגמא: <u>בחינות/תרגילי בית -</u>
- חובת הגשה עם בדיקה
  - האם יש הערות בעלות משמעות, או רק ציון?
- חובת הגשה ללא בדיקה
  - מכריחה לגעת בחומר
  - שמה דגש על התוצאה
  - מעודדת העתקות

- אופציה –
  - שאלונים עם תשובונים ב-3 רמות פירוט

"לא הבנתי"

חוסר הבנה כשלב ראשון בתהליך הלמידה

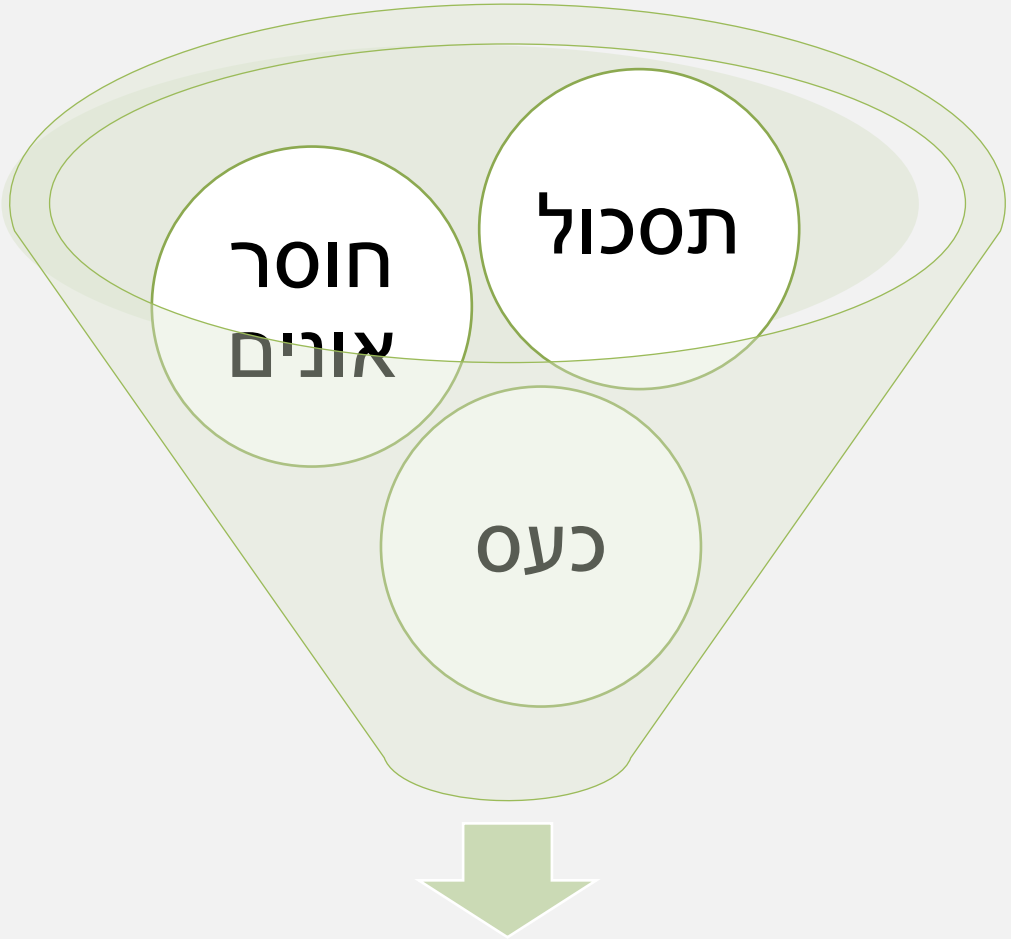

להחזיר את השיעור למסלול

"לא הבנתי"

חוסר הבנה כשלב ראשון בתהליך הלמידה

- חוסר הבנה כסימן טוב
  - **<u>כמרצה – הסטודנטיות רוצות להבין, לא רק כתיבה</u>**
  - **<u>לסטודנט – יצאת מאזור הנוחות- התחיל תהליך למידה.</u>**

- לא לענות באוטומט. כן להסביר למה לא ענינו
- בפעמים הראשונות – לפרוט ביחד את תהליך החשיבה, איפה החסם?
  - זהירות - לא בכעס, לא בהתנשאות
  - אמפתיה – לנסות באמת להבין את דרך המחשבה שלהם
  - לתת זמן (קצר) לפיתוח המחשבה, לחזור אל הנקודה המובנת האחרונה ולהוביל בשאלות מנחות, עד לניסוח שאלה/אי בהירות קונקרטית.

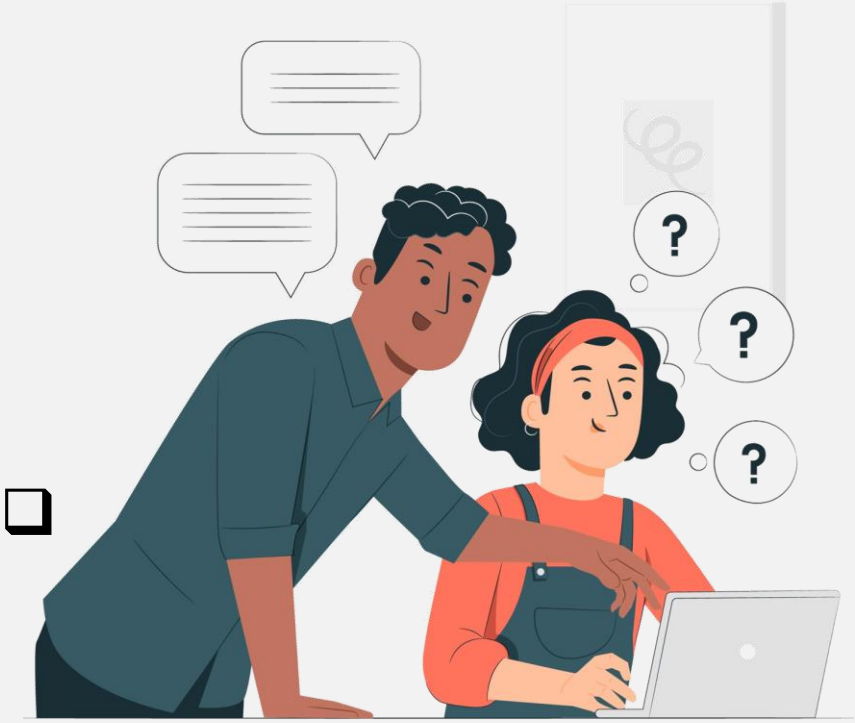

- אחרי שהתהליך הובהר – לייצר נורמה
  - עונים רק על שאלות מנוסחות.
  - "לא הבנתי" -> "קחי דקה, תנסחי שאלה ואשמח לענות עליה"

"זה למבחן?"

שתי רמות של למידה – למבחן ולטווח הרחוק

- שתי רמות של למידה

למידה למבחן
(לצורך קבלת ציון)

למידה לטווח הרחוק
(לצורך פיתוח יכולות, מקצוע)

למידה לטווח הרחוק

שתי רמות של למידה – למבחן ולטווח הרחוק

אבל גם ככה לומדים את המקצוע רק כשמתחילים לעבוד...

את הידע אנחנו שוכחים, אבל הלמידה המקצועית בעבודה מתבססת על המיומנויות שרכשנו

- זוכרים את תכנית הלימודים
  - איך הנושאים בקורס הזה מתחברים לקורסים האחרים?
  - תבניות חשיבה שחוזרות על עצמן
- חיבור לעולם המקצועי
  - מהם המיומנויות שבהם ישתמשו כשיתחילו לעבוד?

"אבל פתרנו ביחד!"

למידה במקביל, לא בצוות

- עבודה בצוות
  - מטרה משותפת
  - חלוקת משימות

- עבודה בקבוצה
  - עבודה במקביל – לכל אחד מטרות משלו

"אבל פתרנו ביחד!"

למידה במקביל, לא בצוות

- עבודה בצוות

משימה גדולה

חלוקה לתחומי אחריות,
לכל אחד החלק שלו

אבל... בסוף לאחד את כל החלקים
לעבודה אחת קוהרנטית.

"אבל פתרנו ביחד!"

למידה במקביל, לא בצוות

- עבודה בקבוצה
- עבודה במקביל – לכל אחד מטרות משלו

מה ההבדל בין למידה משותפת להעתקה?

ניתן (ומומלץ!) לדון, להתווכח, להתייעץ וכדומה עם חברים ללימודים

אבל... בסוף הדיון כל אחד חוזר לדף שלו ומנסח במילים שלו (או מפתח ומחשב מחדש בעצמו)

"אבל פתרנו ביחד!"

למידה במקביל, לא בצוות

- עבודה בצוות
  - מטרה משותפת
  - חלוקת משימות
- כמרצים
  - נגדיר גודל קבוצה
  - חלק מהציון ינתן על עבודת הצוות

- עבודה בקבוצה
  - עבודה במקביל – לכל אחד מטרות משלו
- כמרצים
  - נבהיר מהי מבחינתנו העתקה
  - נמנע (ככל האפשר) מהגשה בזוגות/קבוצות

"אנחנו לא מספיקים לקרוא"

כשאומרים "לקרוא" למה מתכוונים?

- מיומנות קריאה נמוכה
  - האם עומס הקריאה תואם ליכולות?
- קריאה נתפסת כ"רשות"
  - אין אינטרס להשתפר
- סוגי קריאה שונים
  - מוכוונת
  - מרפרפת (skimming)
  - מעמיקה

"אנחנו לא מספיקים לקרוא"

סוגי קריאה
שונים –
קריאה מוכוונת,
מרפרפת,
מעמיקה

"ככל שהשנים עוברות אנחנו מלמדים פחות ופחות,
ומצפים מכם לדעת יותר ויותר.
אחרי שתסיימו תצטרכו ללמוד הכל לבד"

- תיאום ציפיות – מה סטודנטית שלא מבינה צריכה לעשות?
  1. לעבור על ההרצאה והתרגול
  2. לחפש את הנושא בספר הלימוד
  3. להתייעץ עם חברים
  4. לפנות למרצה.

- *לא לוותר על משימות קריאה, ולא להעמיס בקריאת העשרה
- אידיאלית – משימות קטנות בשנים ראשונות, גדלות ככל שמתקדמים.

ועוד מילה אחת...

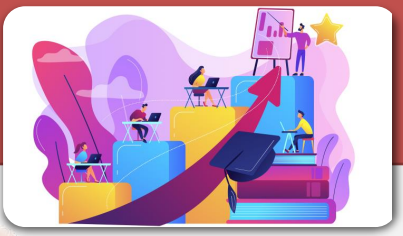

במילה אחת,
מה הערך המוסף
הכי משמעותי
של המרצה בקורס?

www.wooclap.com/SKILLSBGU

ודבר אחד שיש לנו נטייה לשכוח...

אז איך אנחנו יכולים לעזור?

- יש לנו נסיון רב
  - כמרצים – העוזרים לסטודנטים ללמוד
  - כלומדים בעצמנו

- כשסטודנט לא מצליח
  - האם הקושי נובע מהחומר או עקב חוסר במיומנויות
  - "רשימת טיפים ללמידה יעילה"
    - זיהוי הזדמנויות – טיפ ניתן בהקשר במהלך השיעור ולא מבעוד מועד
    - קבצי טיפים במודל
    - הכוונה לסרטונים וקורסים דיגיטליים תומכי למידה.

תודה על ההקשבה!

ענבל

Inbaltsa@bgu.ac.il

היחידה לקידום איכות ההוראה והלמידה

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב